بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقۡتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمۡ وَهُمۡ فِي غَفۡلَةٖ مُّعۡرِضُونَ ١ موحاسەبەو لێ پرسینەوەی خەڵکی نزیک بۆتەوە، لە
کاتێکدا (زۆربەی) ئەوان بێ ئاگا وغافڵن وپشتیان لە ئاینی خوا کردووە و ڕوو وەرگێرن (لەبەرنامەکەی). مَا
يَأۡتِيهِم مِّن ذِكۡرٖ مِّن رَّبِّهِم مُّحۡدَثٍ إِلَّا ٱسۡتَمَعُوهُ وَهُمۡ يَلۡعَبُونَ ٢ هیچ یاداوەریەکی تازەیان لەلایەن
پەروەردگاریەنەوە بۆ نایەت کە ئەوان گوێ بیستی نەبوو بن و لەوکاتەدا یاری و گەمەی پێنەکەن... لَاهِيَةٗ
قُلُوبُهُمۡۗ وَأَسَرُّواْ ٱلنَّجۡوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ هَلۡ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُكُمۡۖ أَفَتَأۡتُونَ ٱلسِّحۡرَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ٣
دڵەکانیان بێ ئاگاو سەرگەردانە، ئەوانەش کە ستەمیان کرد، قسەکانیان شاردەوە (بەنهێنی دەیانوت) ئایا ئەمە
تانها بەشەرێک نیە وەک ئێوە؟! ئایا ئێوە بەدەم جادووگەریەوە دەچن؟! لەکاتێکدا ئێوە چاوتان هەیە و دەبینن!!
قَالَ رَبِّي يَعۡلَمُ ٱلۡقَوۡلَ فِي ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ٤ خوای گەورە پێغەمبەرەکەی لە باس و
خواسیان ئاگادارکرد بۆیە) وتی :پەروەردگارم ئاگاداری هەموو قسە و گوفتارێکە لە ئاسمان و زەویدا و ئەو زاتە
بیسەرو زانایە. بَلۡ قَالُوٓاْ أَضۡغَٰثُ أَحۡلَٰمِۭ بَلِ ٱفۡتَرَىٰهُ بَلۡ هُوَ شَاعِرٞ فَلۡيَأۡتِنَا بِـَٔايَةٖ كَمَآ أُرۡسِلَ ٱلۡأَوَّلُونَ ٥
بەڵکو (شتی تریشیان) دەوت: (وەک ئەوەی کە گوایە ئەم قورئانە): خەوو خەیاڵی بێ سەر و بنە، یاخود
خۆی هەڵی بەستووە، بەڵکو ئەو کەسێکی شاعیرە، دەبا بەڵگە و موعجیزەیەک بهێنێت وەک پێغەمبەرانی
پێشوو!! مَآ ءَامَنَتۡ قَبۡلَهُم مِّن قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآۖ أَفَهُمۡ يُؤۡمِنُونَ ٦ ئەو شارو شارۆچکە و دێهاتانەی پێش
ئەمان (کە داوای موعجیزەیان کردووە و دوایی باوەڕیان نەهێناوە) لە ناومان بردوون، ئایا ئەمان باوەڕ دەهێنن؟!
(ئایا ئەوان باوەڕ دەهێنن)؟وَمَآ أَرۡسَلۡنَا قَبۡلَكَ إِلَّا رِجَالٗا نُّوحِيٓ إِلَيۡهِمۡۖ فَسۡـَٔلُوٓاْ أَهۡلَ ٱلذِّكۡرِ إِن كُنتُمۡ لَا
تَعۡلَمُونَ ٧ ئێمە پێش تۆ کەسانی ترمان ڕەوانە نەکردووە، جگە لە پیاوانێک (کە هەڵمانبژاردوون)، وەحی و
نیگایان بۆ ڕەوانە دەکەین، دەپرسن لە خاوەنی کتێبەکانی پێشوو ئەگەر ئێوە ئەم ڕاستیانە نازانن. وَمَا جَعَلۡنَٰهُمۡ
جَسَدٗا لَّا يَأۡكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَمَا كَانُواْ خَٰلِدِينَ ٨ ئێمە وە نەبێت ئەو پێغەمبەرانەمان لە پەیکەر و

لاشەیەک دروست کردبێت کە خواردن نەخۆن و ژیانی هەمیشەیی‌شیان پێ نەبەخشیوون. ثُمَّ صَدَقْنَٰهُمُ
ٱلْوَعْدَ فَأَنجَيْنَٰهُمْ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾ لەوەودوا بەڵێنی خۆمانمان بۆ بردوونەتە سەر، جا
ڕزگارمان کردوون لەگەڵ ئەوانەدا کە دەمانەوێت و (باوەڕیان هێناوە) سەرکەش و لەسنور دەرچووەکانیشمان
لەناوبردووە.لَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ كِتَٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾ سوێند بەخوا بێگومان ئێمە کتێبێکمان
ڕەوانە کردووە بۆتان کە یاداوەریە و سەربەرزی ئێوە لە شوێنکەوتنیایەتی، ئایا ئەوە بیرو هۆشتان ناخەنەکار و ژیر
نابن ؟ وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ چەندەها شارو شارۆچکەمان
کاول کرد کە خەڵکەکەی ستەمکار بوون و بەدوایاندا گەلانی ترمان هێناوەتە مەیدانەوە. فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا
هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ جا کاتێک ئەو خوا نەناسانە هەستیان کردووە کە تۆڵە و سزای ئێمە بەرەو ڕوویان
هاتووە و نزیکە یەخەیان بگرێت، ئەوە دەست بەجێ ڕایان کردووە لێی و سەریان لێشێواوە. لَا تَرْكُضُوا۟
وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ ئەوسا بە گاڵتە پێکردنەوە پێیان وتراوە
ڕامەکەن و بگەڕێنەوە بۆ ئەو ڕابواردنە و بۆ ئەو ماڵ و حاڵەی کە تیایدا دەژیان، بۆ ئەوەی پرس و ڕاتان پێ
بکرێت و کارێک یان ئیشێک چاوەڕێتان بکات!! قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ ئەوسا بە دەم ڕاکردنەوە
دەیانوت: هاوار بۆ ئێمە بەڕاستی ئێمە ستەمکار بووین. فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَىٰهُمْ حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا
خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ جا بەردەوام هەر ئەوە قسەیانە، هەتا هەموویانمان درویێنە و خامۆش کرد. وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ
وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ ئێمە ئاسمان و زەوی، هەرچیش لە نێوانیاندایە بە گاڵتە (بێ مەبەست)
دروستمان نەکردووە. لَوْ أَرَدْنَآ أَن نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّٱتَّخَذْنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ ئەگەر بمانویستایە یاری
و گەمەیەک بسازێنین، لەلایەن خۆمانەوە دەمانسازاند، ئەگەر بڕیار بێت کاری وا بکەین... بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ
عَلَى ٱلْبَٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ ٱلْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ جا ئەوە لە ئێمە ناوەشێتەوە بەڵکو
حەق دەماڵین بەسەر بەتاڵ و ناحەقیداو دەست بەجێ داغانی دەکەین، هاوارو واوەیلا لە ئێوە، بۆ ئەو بوختان
و قسە نابەجێیانەی کە دەیکەن وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِۦ

وَلَا يَسۡتَحۡسِرُونَ ﴿١٩﴾ هەرچی لە ئاسمانەکان و زەویدایە هەر خوا خاوەنیانە و لە خزمەتی ئەودان، بێگومان ئەو
فریشتانەی کە لە خزمەتیدان، خۆیان بەگەورە نازانن لە پەرستنیدا و هەرگیز ماندوو بێ تاقەت و بێزار نابن لە
ستایشی ئەو زاتە. یُسَبِّحُونَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفۡتُرُونَ ﴿٢٠﴾ بەردەوام بەشەو و بە ڕۆژ تەسبیحات و ستایشی
دەکەن و لەکاتێکدا ساردبوونەوەش ڕوویان تێناکات. أَمِ ٱتَّخَذُوٓاْ ءَالِهَةً مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ هُمۡ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾ ئایا
خەڵکی نالەبار پەرستراوی ساختەیان بڕیارداوە لەزەویدا و ئەو پەرستراوانە دەتوانن ژیان ببەخشن؟ لَوۡ كَانَ
فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَاۚ فَسُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلۡعَرۡشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ ئەگەر لە هەردووکیاندا (لە
ئاسمان و زەویدا) چەند خوایەکی تر هەبوایە غەیری (الله)، ئەوە کاول و وێران دەبوون و تێک دەچوون
بەسەر یەکدا، پاکی و بێگەردی بۆ خوا کە پەروەردگاری عەرشە، لەو باس و خواسانەدا (کە خوانەناسان)
دەیڵێن (هاوەڵ بۆ ئەو زاتە بڕیار دەدەن). لَا يُسۡـَٔلُ عَمَّا يَفۡعَلُ وَهُمۡ يُسۡـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ پرسیار ناکرێت لەوەی کە
خوا دەیکات، لە کاتێکدا ئەوان پرسیاریان لێ دەکرێت و موحاسەبە دەکرێن. أَمِ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةًۖ قُلۡ
هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡۖ هَٰذَا ذِكۡرُ مَن مَّعِيَ وَذِكۡرُ مَن قَبۡلِيۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ٱلۡحَقَّۖ فَهُم مُّعۡرِضُونَ ﴿٢٤﴾
ئایا ئەوانە خوایەکی تریان لە جیاتی پەروەردگار بۆ خۆیان ڕەخساندووە؟! (یاخود خۆیان دەخەڵەتێنن و گێلن؟!)
ئەی پێغەمبەر (ﷺ) پێیان بڵێ: بەڵگەتان بهێنن لەسەر ئەو بیروباوەڕەتان، من دڵنیام کە ئەم قورئانە
یادخەرەوەیە، بۆ ئەوانەی کە هاوەڵی منن و ڕێبازی منیان گرتۆتەبەر، هەروەها لە بەسەرهاتی پێغەمبەران و
قەومەکانی پێش منیش دەدوێت، بەڵام زۆربەی خەڵکی حەق و حەقیقەت ناناسن و دژایەتی دەکەن و ڕووی
لێ وەردەچەر خێنن. وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٢٥﴾
ئێمە پێش تۆ هیچ پێغەمبەرێکمان ڕەوانە نەکردووە، کە وەحیمان بۆ نەناردبێت بەوەی کە: بێگومان هیچ خوایەک
نیە جگە لە من و دەبێت هەر من بپەرستن. وَقَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحۡمَٰنُ وَلَدٗاۗ سُبۡحَٰنَهُۥۚ بَلۡ عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ ﴿٢٦﴾
خوانەناسان دەیانوت: خوای میهرەبان کوڕی بۆ خۆی بڕیارداوە (فریشتەکان ڕۆڵەی ئەون)، پاکی و بێگەردی بۆ
ئەو زاتەیە، بەڵکو ئەوانە بەندەی ڕێزداری ئەون. لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ئەو
فریشتانە ئەوەندە ڕەوشت بەرزن هەرگیز (نافەرمانی ناکەن و) قسە لەقسەیدا ناکەن و لە گوفتاردا پێشی

ناکەون، ئەوانە بە فەرمانی ئەو دەجولێنەوە و فەرمانی ئە جێبەجێ دەکەن. يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ
وَلَا يَشۡفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرۡتَضَىٰ وَهُم مِّنۡ خَشۡيَتِهِۦ مُشۡفِقُونَ ﴿٢٨﴾ هەر خوا دەزانێت ئە خەڵکە لە
ڕابوردوودا چیان ئەنجامداوە و لە داهاتووشدا چی ئەنجام دەدەن (دنیا و قیامەت، ڕابوردوو و داهاتوو، بۆ ئەو
زاتە چوونیەکە)، فریشتەکانیش تکاکار نابن تەنها بۆ ئەو کەسانە نەبێت خوا پێی ڕازییە و ئەو فریشتانە لە ترسی
ئەو زاتە ناوێرن هیچ سەرپێچیەک ئەنجام بدەن. وَمَن يَقُلۡ مِنۡهُمۡ إِنِّيٓ إِلَٰهٞ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجۡزِيهِ جَهَنَّمَۚ
كَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ خۆ ئەگەر یەکێک لە فریشتەکان (لە خۆی غەڕرا بێت) بڵێت: بەڕاستی منیش
خوام بێجگە لەو، ئەوە پاداشتی دەدەینەوە بە دۆزەخ، هەر بەو شێوەیە پاداشتی ستەمکاران و یاخیەکان
دەدەینەوە أَوَلَمۡ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ كَانَتَا رَتۡقٗا فَفَتَقۡنَٰهُمَاۖ وَجَعَلۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ كُلَّ
شَيۡءٍ حَيٍّۚ أَفَلَا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٠﴾ ئایا ئەوانەی بێباوەڕ بوون نەیانبینیووە و بۆیان ڕوون نەبۆتەوە بەڕاستی ئاسمانەکان
و زەوی یەک پارچە بوون لەوەودوا لێکمان جیا کردنەوە (کە ئەمە ئاماژەیە بۆ ئەوەی کە ئەم ڕاستەقینە لەلایەن
ئەوانەوە پەی پێ دەبرێت)، لە ئاویش هەموو شتێکی زیندوومان فەراهەم هێناوە (ئاو زۆربەی پێکهاتەی لەشی
ئادەمیزاد و زیندەواران و ڕووەک پێکدەهێنێت)، ئایا ئەوانە هەر باوەڕ ناهێنن (بەو ڕاستیانە و بەو دەسەڵاتە بێ
سنوورەی ئێمە)؟! وَجَعَلۡنَا فِي ٱلۡأَرۡضِ رَوَٰسِيَ أَن تَمِيدَ بِهِمۡ وَجَعَلۡنَا فِيهَا فِجَاجٗا سُبُلٗا لَّعَلَّهُمۡ يَهۡتَدُونَ
﴿٣١﴾ لە زەویشدا کەژو کێوەکانمان چەسپاندووە، تا لاسەنگ نەبێت و لار نەبێتەوە و هەڵیان نەگێڕێتەوە، لە لاپاڵی
چیاکان و لە دۆڵەکاندا ڕێگاو بانی فراوانمان سازاندووە، بۆ ئەوەی خەڵکی ژیان بۆ خۆیان دابین بکەن و
هەروەها ڕێیان لە گەنجینە و ناز و نیعمەتە شاراوەکان بکەوێت. وَجَعَلۡنَا ٱلسَّمَآءَ سَقۡفٗا مَّحۡفُوظٗاۖ وَهُمۡ عَنۡ
ءَايَٰتِهَا مُعۡرِضُونَ ﴿٣٢﴾ ئێمە ئاسمانمان کردووە بە سەقفێکی پارێزراو، کەچی ئەوانە ڕوو وەردەگێڕن لە هەموو
نیشانە و بەڵگەکانی ئاسمان. وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ فِي فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٣٣﴾
هەر ئەو زاتەیە کە شەوو ڕۆژی بەدیهێناوە، خۆر مانگیش دروست کردووە، هەریەکەیان لە خولگەیەکدا
دەسوڕێتەوە (زەوی بە دەوری خۆردا و مانگیش بەدەوری زەویدا). وَمَا جَعَلۡنَا لِبَشَرٖ مِّن قَبۡلِكَ ٱلۡخُلۡدَۖ

أَفَإِيْن مِّتَّ فَهُمُ ٱلْخَـٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ ئێمە پێش تۆ ژیانی هەمیشەیی و نەمریمان بە هیچ کەسێک نەبەخشیووە، جا
ئایا ئەگەر تۆ بمریت، (دوای مەرگی تۆ) ئەوە ئەو خەڵکە ژیانی هەمیشەیی دەبەنەسەر و نامرن؟! كُلُّ نَفْسٍ
ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۗ وَنَبْلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾ هەموو کەسێک دەبێت مردن بچێژێت و
شەرابی مەرگ بنۆشێت، بێگومان ئێمە ئێوە تاقی دەکەینەوە بەشەڕ و ناخۆشی و بەڵاو بەخێرو خۆشی و دارایی
و توانایی، سەرەنجام هەر بۆ لای ئێمە دەهێنرێنەوە (تا پاداشتتان بدەینەوە). وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِن
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَـٰذَا ٱلَّذِى يَذْكُرُ ءَالِهَتَكُمْ وَهُم بِذِكْرِ ٱلرَّحْمَـٰنِ هُمْ كَـٰفِرُونَ ﴿٣٦﴾ ئەی پێغەمبەر
(ﷺ) کاتێک ئەوانەی بێ باوەڕ بوون تۆ دەبینن، هیچ کارێکیان لە دەست نایەت لەگەڵ تۆی بکەن جگە لە
گاڵتە و گاڵتە جاڕیی، (جا بەیەکتر دەڵێن): لەکاتێکدا ئەوان هەمیشە بێباوەڕن بە قورئانی خوای میهرەبان. خُلِقَ
ٱلْإِنسَـٰنُ مِنْ عَجَلٍ ۚ سَأُوْرِيكُمْ ءَايَـٰتِى فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٣٧﴾ ئەوەندە ئینسان بە پەلە تاڵوکەیە. (هەر
دەڵێیت) لە پەلەو تاڵوکە دروستکراوە، لە ئاییندە من نیشانەی و بەڵگەکانی خۆمتان نیشان دەدەم، جا پەلەم لێ
مەکەن. وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَـٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ خوانەناسان دەڵێن: باشە، کەی ئەم بەڵێنە دێتە
دی ئەگەر ئێوە ڕاستگۆن؟ لَوْ يَعْلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن
ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ ئەگەر بێ باوەڕان هەواڵی ئەو ڕۆژەیان بزانیایە (کە بەرێوەیە و نزیکە و
دەخرێنە ناو ئاگری دۆزەخەوە)، کاتێک ناتوانن بڵێسەی ئاگر لە دەم و چاو و ڕوخسارو لە پشتیان دوور
بخەنەوە، بەڕاستی ئەوانە سەرکەوتوو ڕزگار نابن (ئەوانە نەگاڵتەیان دەکردو نە بێ باوەڕ دەبوون و نەپەلەیان
دەکرد). بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ بەڵکو قیامەت کتوپڕ
یەخەیان دەگرێت و سەرسام و ڕیسوایان دەکات، ئەوسا ناتوانن بەرەنگاری بوەستن و بیگێڕنەوە، مۆڵەتیشیان
نادرێت. وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُواْ مِنْهُم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤١﴾ ئەی
پێغەمبەر ﷺ سوێند بەخوا بێگومان پێش تۆ گاڵتە کراوە بە پێغەمبەرانی تریش، ئەوسا ئەوەی ئەوان گاڵتەیان
پێ دەکرد، یەخەی پێگرتن و بەهۆی ئەوانەیانەوە گاڵتەیان کرد. قُلْ مَن يَكْلَؤُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ مِنَ

ٱلرَّحْمَٰنِۚ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ پێیان بڵێ: کێ دەتوانێت ئێوە بپارێزێت لە شەوو ڕۆژدا لە
سزاو تۆڵەی خوای میهرەبان، کەچی لەگەڵ ئەوەشدا ئەوانە هەمیشە ڕوو وەرگێڕن لە یادی پەروەردگاریان. أَمْ
لَهُمْ ءَالِهَةٌ تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَاۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ یان ئەو بێباوەڕانە
چەند خوایەکیان هەیە کە دەتوانن لە سزامان ڕزگاریان بکات جگە لە ئێمە؟! (ئەو کۆلکە خوایانە) نە دەتوانن
خۆیان ڕزگار بکەن و خۆیان ڕزگار بکەن و خۆیان سەربخەن، نە پەنا دەدرێت لەلایەن ئێمەوە و نەکۆمەکیان
دەکرێت. بَلْ مَتَّعْنَا هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُۗ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِي ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ
أَطْرَافِهَآۚ أَفَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾ ئێمە (بەپەلە تۆڵەناسێنین) بەڵکو ئەوانە خۆیان و باوو باپیرانیان لە نازو نیعمەتی
دنیا بەهرەوەر کردووە، هەتا تەمانیان درێژ بۆتەوە، جا ئایا ئەوانە نابینن و نازانن کە بەڕاستی ئێمە وردە
دێین و دەسەڵاتیان لەملاو لای وڵاتیاندا کەم دەکەینەوە، (کاتێک ئوممەتی ئیسلام شایستە دەبێت، خوای باڵا
دەست دەسەڵاتی ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا کەم دەکاتەوە) جا ئایا ئەو بێباوەڕانە هەمیشە سەرکەوتوو و زاڵن؟! قُلْ
إِنَّمَآ أُنذِرُكُم بِٱلْوَحْيِۚ وَلَا يَسْمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ ئەی پێغەمبەر ﷺ پێیان بڵێ: بەڕاستی
من تەنها لە ڕێگەی وەحی و نیگاوە ئێوە بێدار دەکەمەوە، کەسانێکیش هەن کەڕن لە ئاستی حەقدا و سەدای
پەیامی خوا نابیستن کاتێک بێدار دەکرێنەوە. وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا
ظَٰلِمِينَ ﴿٤٦﴾ سوێند بەخوا ئەگەر کەمێک لە هاڵاوی سزای پەروەردگارت ڕوویان تێ بکات و لێیان بدات،
ئەوە خوانەناسان بە کوڵ دەڵێن: هاوارو ئاهو ناڵە بۆ ئێمە، بە ڕاستی ئێمە کەسانێکی ستەمکار بووین. وَنَضَعُ
ٱلْمَوَٰزِينَ ٱلْقِسْطَ لِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔاۖ وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَاۗ
وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ ﴿٤٧﴾ ئێمە پێوەر و تەرازووەکانی دادپەروەری لە ڕۆژی قیامەتدا دادەنێین، جا هیچ کەس بە
هیچ شێوەیەک ستەمی لێ ناکرێت، ئەگەر بە قەدەر تووە خەرتەلەیەک (کە زۆر بچووک و وردە، کارێکی
چاک یان خراپی ئەنجام دابێت) دەیهێنینە مەیدان، جا ئەوەندە بەسە بۆ ئێمە کە ئاوا بە وردی حساب و
لێپرسینەوە ئەنجام دەدەین. وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلْفُرْقَانَ وَضِيَآءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ سوێند بە خوا

بێگومان ئێمە بە موساو هاروون کتێبی تەوراتمان بەخشی کە جیاکەرەوەی حەق و بەتاڵە، هەروەها ڕووناکی و
یادخەرەوەشە بۆ پارێزکاران... ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَهُم مِّنَ ٱلسَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ ئەوانەن لە
پەروەردگاریان دەترسن لە کاتێکدا کە کەس دیار نیە و پەروەردگاریش لێیان پە نهانە، هەروەها ئەوانە لە
قیامەت و لێپرسینەوە بیمیان هەیە (بێگومان ئەوانە لە قیامەتدا دڵنیا و ئاسوودە و دڵخۆشن). وَهَٰذَا ذِكْرٌ
مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَٰهُ أَفَأَنتُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾ جا ئەم قورئانەش یادخەرەوەیەکی موبارەک و بەفەڕ و پیرۆزە دامان
بەزاندووە، جا ئایا ئێوە خۆتانی لێ وێڵ دەکەن و نایناسن؟! ۞ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَآ إِبْرَٰهِيمَ رُشْدَهُۥ مِن قَبْلُ وَكُنَّا
بِهِۦ عَٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ سوێند بەخوا بەڕاستی ئێمە ژیری و هۆشمەندیمان پێشتر بە ئیبراهیم بەخشی، ئێمە چاک
ئەومان دەناسی. إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِىٓ أَنتُمْ لَهَا عَٰكِفُونَ ﴿٥٢﴾ کاتێک بە باوک و
قەومەکەی دەوت: ئەم بتانە چیە؟! ئێوە هەمیشە بەدەوریدا دێن و دەیانپەرستن! قَالُواْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا
عَٰبِدِينَ ﴿٥٣﴾ لەوەڵامدا (تەنها بەڵگەیان ئەوە بوو، کە) وتیان: ئێمە باوو باپیرانمان بینیووە ئەمانەیان پەرستووە.
قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُمْ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ ئیبراهیم وتی: بەڕاستی ئێوە و باوو باپیرانی ئێوە لە
گومڕاییەکی ئاشکرادا بوون. قَالُوٓاْ أَجِئْتَنَا بِٱلْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ ﴿٥٥﴾ خەڵکەکە وتیان: بەڕاست، تۆ
حەقیقەتت بۆ ئێمە هێناوە یان گاڵتە دەکەیت؟! قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلَّذِى فَطَرَهُنَّ وَأَنَا۠
عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٦﴾ ئیبراهیم وتی: (من گاڵتە ناکەم) بەڵکو دەمەوێت تێتان بگەیەنم کە
پەروەردگارتان پەروەردگاری ئاسمانەکان و زەویە و بەدی هێناون و من لەسەر ئەو بیروباوەڕە لەشایەت و
ئاگاکانم. وَتَٱللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَٰمَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّواْ مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾ ئینجا ئیبراهیم لەبەر خۆیەوە سوێندی
خوارد و وتی: بەخوا نەخشەیەک دەکێشم و داوێک دەنێمەوە بۆ بتەکانتان دوای ئەوەی ئێوە بەجێتان هێشتن و
پشتتان هەڵکرد. فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾ ئینجا هەموو وردو خاش کرد
جگە لە گەورەکەیان، بەڵکو کە گەڕانەوە (پرسیار بکەن) و ئیبراهیم ڕاستیان بۆ ڕوون بکاتەوە.. قَالُواْ مَن فَعَلَ
هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٩﴾ بت پەرستان (کە هاتنەوە بینیان بتەکانیان وردوخاش کراوە) وتیان :

ئەوەی ئەمەی کردووە بە خواکانمان، بەڕاستی لە ستەمکارانە!! قَالُواْ سَمِعۡنَا فَتٗى يَذۡكُرُهُمۡ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبۡرَٰهِيمُ
٦٠ هەندێکیان وتیان: بیستومانە لاوێک بە خراپە باسیان دەکات پێی دەڵێن ئیبراهیم. قَالُواْ فَأۡتُواْ بِهِۦ عَلَىٰٓ
أَعۡيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡهَدُونَ ٦١ وتیان: کەواتە بیهێنن بەبەرچاوی خەڵکەوە (موحاسەبەی بکەین و لێی
بکۆڵینەوە) بائەوانیش ئاگادارین و ببینن. قَالُوٓاْ ءَأَنتَ فَعَلۡتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبۡرَٰهِيمُ ٦٢ ئیتر چوون
ئیبراهیمیان هێناو لێیان پرسی وتیان باشە، ئەی ئیبراهیم ئایا تۆ ئەمەت کردووە بە خواکانمان؟! قَالَ بَلۡ فَعَلَهُۥ
كَبِيرُهُمۡ هَٰذَا فَسۡـَٔلُوهُمۡ إِن كَانُواْ يَنطِقُونَ ٦٣ ئیبراهیم وتی: (بۆچی لە من دەپرسن، خۆ بتە گەورەکە ساغ
و سەلیمە) نەخێر؛ هەر کاری ئەو بتە زلەیە، دە لێیان بپرسن ئەگەر قسە دەکەن و تێ دەگەن!! فَرَجَعُوٓاْ إِلَىٰٓ
أَنفُسِهِمۡ فَقَالُوٓاْ إِنَّكُمۡ أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٦٤ کەمێک داچڵەکان و) لە دڵی خۆیاندا لێکیان دایەوە، سەرەنجام
وتیان بە خۆیان :بەڕاستی ئێوە هەمیشە ستەمکارن (ئیبراهیم ڕاست دەکات، ئەمانە ناتوانن بەرگری لە خۆیان
بکەن جۆن دەتوانن بەرگری لە ئێمە بکەن). ثُمَّ نُكِسُواْ عَلَىٰ رُءُوسِهِمۡ لَقَدۡ عَلِمۡتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ
٦٥ پاشان بەسەرشۆڕی پاشگەزکرانەوە بۆ بیرو باوەڕە کۆنەکەیان وتیان: بێگومان تۆ زانیووتە کە ئەوانە قسە
ناکەن و تێ ناگەن!! (زۆرزان و کاربەدەستانیان چەواشەیان کردوونە). قَالَ أَفَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا
يَنفَعُكُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا يَضُرُّكُمۡ ٦٦ ئیبراهیم وتی: باشە، ئاخر، چۆن شتێک دەپەرستن لە جیاتی خوا کە
ناتوانێت هیچ جۆرە قازانج یان زیانێکتان پێ بگەیەنێت، (تەنانەت ئەوەتا نەیانتوانی بەرگری لە خۆشیان بکەن).
أُفّٖ لَّكُمۡ وَلِمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِۚ أَفَلَا تَعۡقِلُونَ ٦٧ ئۆف لە دەستان و لەو شتانەش کە لەجیاتی خوا
دەیپەرستن، جا ئایا ئەوە تێناگەن و بیرو هۆشتان ناخەنەکار؟! قَالُواْ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓاْ ءَالِهَتَكُمۡ إِن كُنتُمۡ
فَٰعِلِينَ ٦٨ هەندێکیان وتیان: ئیبراهیم بسوتێنن و پشتیوانی لە خواکانتان بکەن، ئەگەر ئێوە شتێکتان بۆ
دەکرێت. قُلۡنَا يَٰنَارُ كُونِي بَرۡدٗا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ ٦٩ خوای گەورە دەفەرموێت، ئێمەش فەرمانمان دەرکرد
و وتمان: ئەی ئاگر ساردو سەلامەت لەسەر ئیبراهیم (هەرچەندە ئاگر سوتێنەرە بالاّم بە فەرمانی خوا توانای
سووتاندنی نەماو ئەگەر پەروەردگار فەرمانی بەسەلامەتی نەدایە حەزرەتی ئیبراهیم لەناو ئاگرەکەدا سەرمای

دەبوو). وَأَرَادُواْ بِهِۦ كَيۡدٗا فَجَعَلۡنَٰهُمُ ٱلۡأَخۡسَرِينَ ﴿٧٠﴾ ئەوانە ویستیان پیلان بگێڕن دژی ئیبراهیم ئینجا
ئێمەش ئەوانمان بە ڕەنجەڕۆترین کەس گێڕا. وَنَجَّيۡنَٰهُ وَلُوطًا إِلَى ٱلۡأَرۡضِ ٱلَّتِي بَٰرَكۡنَا فِيهَا لِلۡعَٰلَمِينَ ﴿٧١﴾ ئێمە
ئەویش و - لوط - ی برازایشمان ڕزگار کرد و ناردمانن بۆ (وڵاتی شام) ئەو سەرزەمینەی کە بەرەکەتمان
بەسەردا ڕژاندووە بۆ هەموو خەڵکی. وَوَهَبۡنَا لَهُۥٓ إِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ نَافِلَةٗۖ وَكُلّٗا جَعَلۡنَا صَٰلِحِينَ ﴿٧٢﴾
هەروەها ئێمە ئیسحاقمان بەخشی بە ئیبراهیم و یەعقوبیش بەنەوەی (وەک زیادە ڕێزێک بۆ ئیبراهیم)، هەر
یەک لەوانمان کرد بە پیاوچاک و خواناس. وَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَئِمَّةٗ يَهۡدُونَ بِأَمۡرِنَا وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡهِمۡ فِعۡلَ ٱلۡخَيۡرَٰتِ
وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِۖ وَكَانُواْ لَنَا عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾ هەموو ئەوانیشمان کردە پێشەواو بە فەرمانی ئێمە
ڕێنموویی خەڵکیان دەکردو نیگامان بۆ کردن بە ئەنجامدانی کارو کردەوە چاکەکان و ڕاگرتنی نوێژ و زەکات دان،
(بەڕاستی) ئەوان هەر ئێمەیان دەپەرست و هەر بەندایەتی ئێمەیان دەکرد. وَلُوطًا ءَاتَيۡنَٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗا
وَنَجَّيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡقَرۡيَةِ ٱلَّتِي كَانَت تَّعۡمَلُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمَ سَوۡءٖ فَٰسِقِينَ ﴿٧٤﴾ بە لوط پێغەمبەریش
حیکمەت و دانایی و زانیاریمان بەخشی و ڕزگارمان کرد لەو شارەی کردەوە پیسەکانیان تێدا ئەنجام دەدا، بێگومان
ئەوانە قەومێکی نالەبار و خراپ و بەدخوو تاوانکار بوون... وَأَدۡخَلۡنَٰهُ فِي رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾
ئێمە ئەومان خستە ژێر سایەی ڕەحمەت و میهرەبانی خۆمانەوە، بەڕاستی ئەو لە ڕیزی بەندە چاک و
باشەکاندایە. وَنُوحًا إِذۡ نَادَىٰ مِن قَبۡلُ فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ فَنَجَّيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥ مِنَ ٱلۡكَرۡبِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ یادی نوح
پێغەمبەریش بکەرەوە کاتێک هاناو هاواری بۆ هێناین لەمەو پێش، جا ئێمەش نزامان گیرا کردو خۆی و
خێزانەکەیمان لە تەنگانە گەورەکە ڕزگار کرد... وَنَصَرۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَآۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ قَوۡمَ سَوۡءٖ
فَأَغۡرَقۡنَٰهُمۡ أَجۡمَعِينَ ﴿٧٧﴾ سەرکەوتنیشمان پێبەخشی بەسەر ئەو قەوم و هۆزەی بەڵگە و نیشانەکانی ئێمەیان بە
درۆ دەزانی و بڕوایان پێی نەبوو، چونکە بەڕاستی ئەوانیش قەومێکی نالەبارو خراپ بوون، بە گشتی نوقمی
ئاوی زریانەکەمان کردن. وَدَاوُۥدَ وَسُلَيۡمَٰنَ إِذۡ يَحۡكُمَانِ فِي ٱلۡحَرۡثِ إِذۡ نَفَشَتۡ فِيهِ غَنَمُ ٱلۡقَوۡمِ وَكُنَّا
لِحُكۡمِهِمۡ شَٰهِدِينَ ﴿٧٨﴾ یادی داودو سلەیمانیش بکەرەوە کاتێک بڕیاردرا دەربارەی ئەو کێڵگە کشتوکاڵیە،

کاتێک کە مەڕو ماڵاتی خەڵکی تیایدا بڵاو بوونەوە بەشەو و زیانیان بە کێڵگەکە گەیاند، ئێمەیش شایەت بووین لەسەر ئەو داوەری و بڕیارەی ئەوان .(لەسەردەمی حوکمی حەزرەتی داوددا ڕانەمەڕێک زەوی و زاری کابرایەکی کاولکرد، کابراش چوو سکاڵای خۆی گەیاندە داود، ئەویش بڕیاریدا کە هەموو ڕانە مەڕەکە بدرێت بە خاوەن زەویەکە، بەڵام حەزرەتی سولەیمانی کوڕی ڕایەکی پەسەندتری هەبوو وتی: با بەروبومی ماڵاتەکە بدرێت بە خاوەن زەویەکە تا زیانەکەی پڕ دەکاتەوە). فَفَهَّمْنَٰهَا سُلَيْمَٰنَ ۚ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُۥدَ ٱلْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَٱلطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿٧٩﴾ جا ئێمە چارەسەری کێشەکەمان لە سولەیمان گەیاند، بەڵام هەریەکە (لەم باوک و کوڕە) بەهرەوەرمان کردبوو لە حیکمەت و دانایی وعیلم و زانستی، هەروەها باڵندەو چیاکانیشمان لەگەڵ داودا ملکەچ وفەرمانبەردار کردبوو، هەمووان پێکەوە تەسبیحات و ستایشی ئێمەیان دەکرد، ئێمەش ئەوەمان کرد. وَعَلَّمْنَٰهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّنۢ بَأْسِكُمْ ۖ فَهَلْ أَنتُمْ شَٰكِرُونَ ﴿٨٠﴾ هەروەها ئێمە داودمان فێری دروستکردنی زرێ و قەڵغان کرد، تا لە توندو تیژی کاتی شەڕ بتانپارێزێت، ئایا (لە بەرامبەر ئەم هەموو نازو نیعمەتانەوە) ئێوە سوپاسگوزار دەبن؟! وَلِسُلَيْمَٰنَ ٱلرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِى بِأَمْرِهِۦٓ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىْءٍ عَٰلِمِينَ ﴿٨١﴾ بۆ سولەیمانیش بایەکی بەهێزو تیژمان ڕەخساند کە فەرمانی ئەو، جاروبار هاتووچۆی دەکرد بۆ ئەو زەویەی کە بەرەکەتمان بەسەردا ڕژاندبوو و ئێمە بەهەموو شتێک زاناو شارەزاین. وَمِنَ ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَكُنَّا لَهُمْ حَٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾ لە پەریەکانیش هەندێکمان بۆ ڕام هێنابوو کە بچنە ناو بنی دەریاوە (تا گەوهەر و مرواری و شتی بە نرخی بۆ دەربهێنن) و جگە لەوە کاری تریشیان دەکرد (وەکو دروستکردنی کۆشک وتەلارو پەیکەرو... هتد) و ئێمەش چاودێریمان دەکردن (تا کارەکانیان بە چاکی ئەنجام بدەن و زیان بەخەڵک نەگەیەنن). ۞ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾ یادی - ئەیوب- یش بکە کاتێک هاناو هاواری بۆ پەروەردگاری برد (دوای ئەوەی ماوەیەکی دوورو درێژ نەخۆش کەوتبوو، جگە لەوە پێشتریش ماڵ و سامان ومنداڵەکانی تیاچوو بوون) وتی: پەروەردگارا، بەڕاستی من ئازارو ناخۆشیم تووش بووە، تۆش لە هەموو کەس میهرەبانترو لە هەموو کەس دڵۆڤانتریت. فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَكَشَفْنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرٍّ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم

مَّعَهُمۡ رَحۡمَةٗ مِّنۡ عِندِنَا وَذِكۡرَىٰ لِلۡعَٰبِدِينَ ﴿٨٤﴾ جا ئێمە نزامان گیراکردو بەهاواریەوە چووین وهەموو ناخۆشی
و نەخۆشیەکمان لە کۆڵ کردەوە، هەموو ماڵ و منداڵیمان پێبەخشیوە و ئەوەندەی تریش لەگەڵیاندا (دەکرێت
خوای گەورە هەر هەمان ماڵ و منداڵی پێشووی بۆ زیندوو کردبێتەوە، یاخود نەوەی نوێی پێبەخشیبێت)،
ئەوە ڕەحمەتێکی تایبەتی بوو لە لایەن ئێمەوە، یاداوەریشە بۆ بەندە خواپەرستەکان (کە ئەگەر ئەوانیش تووشی
بەڵاو ناخۆشی بوون وەک ئەم، لەوەودوا نزایان کرد، خوای میهرەبان بە هاناو هاواری ئەوانیشەوە دەچێت).
وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِدۡرِيسَ وَذَا ٱلۡكِفۡلِۖ كُلّٞ مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٨٥﴾ یادی (اسماعیل و ادریس و ذوالکفل) یش بکەرەوە،
هەریەکە لەوان (لە تاقیکردنەوە جۆراو جۆرەکاندا سەرکەوتووبوون) لە خۆگرو ئارامگران بوون. وَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ فِي
رَحۡمَتِنَآۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٦﴾ ئێمە هەموویانمان خستە ژێر سایەی ڕەحمەت و میهرەبانی خۆمانەوە، چونکە
بەڕاستی ئەوانە لە چاک و پاکانن. وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبٗا فَظَنَّ أَن لَّن نَّقۡدِرَ عَلَيۡهِ فَنَادَىٰ فِي
ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبۡحَٰنَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٧﴾ یادی (ذو النون)یش بکەرەوە (کە
یونس پێغەمبەرە) کاتێک بە تووڕەیی‌یەوە ڕۆیشت، گومانی وابوو کە هەرگیز دنیای لێ تەنگ ناکەینەوە بەڵام بە
پێچەوانەی گومانەکەیەوە خوا خستیە ناو سکی نەهەنگەوە، جا لە ناو تاریکایەکاندا، (تاریکای شەوو دەریا و
ناوسکی نەهەنگەکەدا) هاوارو نزای لێ بەرز بۆوەو وتی: پەروەردگارا هیچ خوایەک نیە جگە لە تۆ، پاکی و
بێگەردی هەر بۆ تۆیە، بەڕاستی من لە ستەمکاران بووم (کاتێک بە بێ فەرمانی تۆ قەومەکەم بەجێهێشت).
فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَنَجَّيۡنَٰهُ مِنَ ٱلۡغَمِّۚ وَكَذَٰلِكَ نُـۨجِي ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿٨٨﴾ ئێمەش بەهانایەوە چووین و ڕزگارمان کرد؛
لەو غەم و پەژارەو تەنگانەیەی کە تێی کەوتبوو، بەو شێوەیەش ئیمانداران ڕزگار دەکەین (کاتێک کە دەکەونە
تەنگانەوەو هاناو هاوار بۆ ئێمە دەهێنن).وَزَكَرِيَّآ إِذۡ نَادَىٰ رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرۡنِي فَرۡدٗا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡوَٰرِثِينَ
﴿٨٩﴾ یادی (زکریا) ش بکەرەوە کاتێک هاناو هاواری بۆ پەروەردگاری بردو وتی: پەروەردگارا؛ من بە تەنهای
مەهێڵەرەوە (نەوەیەکی چاک و پاکم پێ ببەخشە) تۆیش چاکترین زاتێکی لە پاش من و هەموو مردوویەک
دەمێنیتەوە. فَٱسۡتَجَبۡنَا لَهُۥ وَوَهَبۡنَا لَهُۥ يَحۡيَىٰ وَأَصۡلَحۡنَا لَهُۥ زَوۡجَهُۥٓۚ إِنَّهُمۡ كَانُواْ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡخَيۡرَٰتِ
وَيَدۡعُونَنَا رَغَبٗا وَرَهَبٗاۖ وَكَانُواْ لَنَا خَٰشِعِينَ ﴿٩٠﴾ ئینجا ئێمە نزاکەیمان گیرا کردو (یحیی)مان پێبەخشی،

هاوسەرەکەشیان بۆ چاککرد کە منداڵی ببێ، چونکە بەڕاستی ئەوانە چالاک و گورجو گۆڵ بوون لە ئەنجامدانی
هەموو خێرو چاکەیەکدا و نزای بەکوڵیان دەکرد، بە ئومێدی ڕەحمەت و بەهەشتی ئێمە و لە دۆزەخ و خەشمی
ئێمە دەترسانو ئەوانە هەمیشە گەردن کەچ بوون بۆ ئێمە. وَٱلَّتِيٓ أَحۡصَنَتۡ فَرۡجَهَا فَنَفَخۡنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا
وَجَعَلۡنَٰهَا وَٱبۡنَهَآ ءَايَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ یادی (مریم) یش بکەرەوە، ئەو ئافرەتەی داوێنی خۆی بە خاوێنی
ڕاگرت، ئێمەش لەو ڕۆحەی خاوەنی بووین پێمان بەخشی و خۆی و کوڕەکەیمان کرد بە (موعجیزە) و بەڵگە بۆ
هەموو خەڵکی.إِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ ﴿٩٢﴾ خەڵکینە! بەڕاستی ئەم ئایینەی
کە ئەم پێغەمبەرانە هێناویانە ئایینەکەی ئێوەیە، کە یەک ئایینە و منیش پەروەردگارتانم، تەنها من بپەرستن
وَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡۖ كُلٌّ إِلَيۡنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾ لەگەڵ ئەوەشدا، لە ڕێبازی یەکتاناسی و ئاینی ئیسلام
لایانداو) بەش بەشیان کرد لە نێوانی خۆیاندا. جۆرەها دەستەو گرۆ دروست بوو، بە مەرجێک هەر
هەمووشیان بۆ لای ئێمە دەگەڕێنەوە (لەدەستمان دەرناچن). فَمَن يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَا
كُفۡرَانَ لِسَعۡيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ جا ئەوەی کارو کردەوە چاکەکان ئەنجام بدات لە کاتێکدا کە ئەو
کەسە باوەڕدارە، جا ئەوە هەوڵ و کۆششەکەی پشتگوێ ناخرێت و بەڕاستی ناچێت بەڕاستی ئێمە بۆی
یاداشت و تۆمار دەکەین. وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرۡيَةٍ أَهۡلَكۡنَٰهَآ أَنَّهُمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٩٥﴾ جارێکی تر حەرامە و ئەستەمە
لە دانیشتوانی هەر شارو شارۆچکەیەک کە کاولمان کردووە، بێگومان ناگەڕێنەوە... حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتۡ يَأۡجُوجُ
وَمَأۡجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٖ يَنسِلُونَ ﴿٩٦﴾ هەتا ئەو کاتەی بەربەستەکەی (ذو القرنين) لەسەر دوو تیرەی
یاجوج و ماجوج دەکرێتەوە (کە ئەمەش یەکێکە لە نیشانەکانی نزیک بوونەوەی کۆتای دنیا) و ئەوانە ئەو کاتە لە
هەموو کون و کەلێنێکەوە بە لێشاو پەیدا دەبن و زۆر دەبن. وَٱقۡتَرَبَ ٱلۡوَعۡدُ ٱلۡحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَٰخِصَةٌ أَبۡصَٰرُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يَٰوَيۡلَنَا قَدۡ كُنَّا فِي غَفۡلَةٖ مِّنۡ هَٰذَا بَلۡ كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ ئەوسا ئیتر بەڵێنی ڕاستی نزیک
دەبێتەوە و دەست پێ دەکات، ئینجا دەبینیت چاوی ئەوانەی بێ‌باوەڕن ئەبلەق و زەق دەبێت، (بێ پەروا
دەڵێن) هاوار بۆ ئێمە، چاک غافڵ بووین لەم ڕۆژە، لەم سەرەنجامە، نەک هەر ئەوە! بەڵکو ئێمە هەر
ستەمکاربووین. إِنَّكُمۡ وَمَا تَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمۡ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾ پاشان پێیان

دەوترێت بێگومان ئێوە و ئەو شتانەی لە جیاتی خوا دەتانپەرست سووتەمەنی دۆزەخن و سەلکە بزوتی ئاگرن،
دەبێت هەر بچنە ناوی و هەمیشە تێیدان. لَوۡ كَانَ هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةٗ مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلّٞ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾
هەروەها بەهاوەڵگەڕان دەوترێت ئەوانەی ئێوە دەتانپەرست ئەگەر خوا بوونایە ئاوا نەدەخرانە ناو دۆزەخەوە،
بێگومان هەرهەموویان (هاوەڵگەران و پەرستراوەکانیان) لە دۆزەخدا بۆ هەمیشە دەمێننەوە. لَهُمۡ فِيهَا زَفِيرٞ
وَهُمۡ فِيهَا لَا يَسۡمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ ئەوانە؛ بەهەناسەی قورس و لرخەلرخ ئاهو ناڵەوە (ژیانی سەختی تیایدا
دەبەنەسەر) و مژدە و هیواو قسەیەکی خۆش نابیستن إِنَّ ٱلَّذِينَ سَبَقَتۡ لَهُم مِّنَّا ٱلۡحُسۡنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنۡهَا
مُبۡعَدُونَ ﴿١٠١﴾ بەڕاستی ئەوانە کە هەر زوو بڕیارمانداوە چاکە بهێنینەوە ڕێیان (بەهۆی ئیمان و باوەڕو کردەوەی
چاکیانەوە) ئەوانە دوورە پەرێز کراون لە دۆزەخەوە. لَا يَسۡمَعُونَ حَسِيسَهَاۖ وَهُمۡ فِي مَا ٱشۡتَهَتۡ أَنفُسُهُمۡ
خَٰلِدُونَ ﴿١٠٢﴾ قرچە قرچ و ورشە و دەنگی بڵێسەی نابیستن، (بەڵکو ئەوان لە نازو نیعمەتدا) کە حەزیان لێی
بوو و ئارەزوویان دەکرد بۆ هەتا هەتایی دەمێنن لَا يَحۡزُنُهُمُ ٱلۡفَزَعُ ٱلۡأَكۡبَرُ وَتَتَلَقَّىٰهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ هَٰذَا
يَوۡمُكُمُ ٱلَّذِي كُنتُمۡ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ ئەو بەختەوەرانە لێقەومانی گەورە و تەنگانەی بێ سنوور (قیامەت)
تووشی غەمباری و پەژارەیان ناکات، بەڵکو فریشەکان (بە ڕووی خۆشەوە پێشوازیان لی دەکەن و) دەڵێن ئەمە
ئەو ڕۆژەیە کە کاتی خۆی بەڵێنیان پێدەدرا (ئێوە ئیتر ڕزگارتان بوو لە تەنگانە و ناخۆشی دنیا، بۆ هەمیشە
کەوتنە خۆشیەوە). يَوۡمَ نَطۡوِي ٱلسَّمَآءَ كَطَيِّ ٱلسِّجِلِّ لِلۡكُتُبِۚ كَمَا بَدَأۡنَآ أَوَّلَ خَلۡقٖ نُّعِيدُهُۥۚ وَعۡدًا
عَلَيۡنَآۚ إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ ڕۆژێک دێت ئێمە ئاسمان دەپێچینەوە، وەکو چۆن کتێبی کراوە دادەخرێت و
دەپێچرێتەوە هەروەک چۆن لە سەرەتاوە دروستمان کرد، وەک ئەوسای خۆی لێ دەکەینەوە (بۆ ئەوەی سەر
لەنوێ بە شێوەیەکی تر دروستی بکەینەوە) جا ئەوە پەیمان و بەڵێنی ئێمەیە، بێگومان ئێمە ئەو کارە ئەنجام
دەدەین. وَلَقَدۡ كَتَبۡنَا فِي ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعۡدِ ٱلذِّكۡرِ أَنَّ ٱلۡأَرۡضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ ٱلصَّٰلِحُونَ ﴿١٠٥﴾ سوێند بە خوا
بە ڕاستی ئێمە لە کتێبی زەبووردا دوای تەورات بڕیارمان داوە کە: بێگومان بەندە شیاو و چاکەکانم دەبنە
خاوەنی زەوی. إِنَّ فِي هَٰذَا لَبَلَٰغٗا لِّقَوۡمٍ عَٰبِدِينَ ﴿١٠٦﴾ بەڕاستی ئا لەم باسەدا مژدەو ڕاگەیاندن بۆ کەسانی

خواپەرست و بەندە ملکەچەکان. وَمَآ أَرۡسَلۡنَٰكَ إِلَّا رَحۡمَةٗ لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٧﴾ ئەی محمد ﷺ ئێمە تۆمان ڕەوانە
نەکردووە تەنها بۆ ئەوە نەبێت کە ببیتە ڕەحمەت و بەرەکەت بۆ هەموو جیهانەکان (جیهانی ئادەمیزاد و گیاندار و
ڕووەک و پەری و... هتد) قُلۡ إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّ أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ فَهَلۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ ئەی
پێغەمبەر ﷺ تۆ بڵێ: بەڕاستی من تەنها ئاگادار دەکرێم کە بێگومان خوای ئێوە هەر خوایەکی تاک و تەنهایە،
ئایا ئێوە تەسلیمی ئەم بڕیارە دەبن و مسوڵمان دەبن؟! فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقُلۡ ءَاذَنتُكُمۡ عَلَىٰ سَوَآءٖۖ وَإِنۡ أَدۡرِيٓ
أَقَرِيبٌ أَم بَعِيدٞ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ خۆ ئەگەر پشتیان هەڵکردو گوێیان نەگرت (بۆ گوفتارو بەرنامەی ڕوون و
ئاشکرای تۆ، ئەوە پێیان) بڵێ: من پەیامی خوام بە یەکسانی بە هەمووتان گەیاندووە (هیچ شتێکم لە کەس
نەشاردۆتەوە) من ئیتر نازانم ئەو هەڕەشەیەی کە لە ئێوە دەکرێت نزیکە یان دوورە (دەربارەی شکستی ئێوە،
یان بەرپا بوونی قیامەت.(إِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلۡجَهۡرَ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ وَيَعۡلَمُ مَا تَكۡتُمُونَ ﴿١١٠﴾ دڵنیا بن بە ڕاستی هەر
ئەو زاتە خۆی دەزانێت و ئاگایە بە گوفتاری ئاشکراو هەر ئەویش دەزانێت و ئاگادارە لەوەی کە دەیشارنەوە
(لە کارو کردەوەتان). وَإِنۡ أَدۡرِي لَعَلَّهُۥ فِتۡنَةٞ لَّكُمۡ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ ﴿١١١﴾ من نازانم لەوانەیە ئەم دواخستنی
تۆڵە و بەڵێنی پەروەردگارە بۆ تاقیکردنەوە و سزاتان بێت و ڕابواردنێکیش بێت تا کاتێکی دیاریکراو (لە دنیای
کۆتا تەمەندا، یاخود بەڵکو بە خۆدا بچنەوە و ڕێبازی دینداری بگرنە بەر). قَٰلَ رَبِّ ٱحۡكُم بِٱلۡحَقِّۗ وَرَبُّنَا
ٱلرَّحۡمَٰنُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾ دوای گەیاندنی پەیامی خوا و گوێ پێنەدانی خوانەناسان پێغەمبەر
(ﷺ)ووتی: پەروەردگارا دادگەرانە لە نێوان من و ئەمانەدا داوەری بفەرموو لەسەر بنچینەی حەق و ڕاستی،
پەروەردگارمان بەخشندە و میهرەبانەوە داوای یارمەتی لێکراوە بۆ ئەوەی سەرمان بخات بەسەر ئەو پێناسەیەی
کە ئێوە دەیکەن دەربارەی خواو پێغەمبەر و پەیامەکەی